

การเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของ
เด็กปฐมวัย โดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
Comparison of results using Early Childhood Activities to Enhance
their Analytical Thinking Using their Guardian Role-Model as
The Foundation in The Province Suratthani

ชิตาพร เอี่ยมสะอาด¹

Chitaporn lamsaard¹

สุกิจ เอี่ยมสะอาด²

Sukit lamsaard²

ชนิดา ชะตา³

Chanida Chata³

พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง⁴

Phatcharin Jansongsang⁴

Received: August 14, 2020 Revised: October 29, 2020 Accepted: November 6, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นการทดลองและหลังการทดลอง เปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยมีคะแนนการคิดวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านการวิเคราะห์เชิงหลักการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) ผู้ปกครองมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีคะแนนความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบกิจกรรม การคิดวิเคราะห์ เด็กปฐมวัย ผู้ปกครองต้นแบบ

^{1,2,3,4} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

¹Corresponding author. Email: Chitaporn.tu@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were: to evaluate the early childhood activities form to enhance analytical thinking using guardian role-model as the foundation in the Province Suratthani as follows: 1) to compare the post-test scores of the early childhood to using their guardian role-model as the foundation after receiving the treatment and pre-test scores before receiving the treatment. 2) to compare the knowledge and abilities in arranging early childhood activities to enhance analytical thinking of the guardians after receiving the treatment before receiving the treatment to using their guardian role-model as the foundation; and 3) the satisfaction towards the use of the early childhood activities form to enhance analytical thinking using guardian role-model as the foundation in the Province Suratthani. The research findings were showed as follows. 1) The post-test scores of the early childhood after receiving the treatment were significantly higher than the pre-test scores before receiving the treatment at a significance level of 0.05. The analysis of sub-components had the highest average score preceded by the analysis of relationship and the principal analysis had the lowest average score. 2) The knowledge and abilities in arranging early childhood activities to enhance analytical thinking of the guardians after receiving the treatment was higher than before receiving the treatment a significance level of .05. and 3) The satisfaction towards the use of the early childhood activities form to enhance analytical thinking using guardian role-model as the foundation in the Province Suratthani after receiving the treatment was at a high level.

Keywords: Activities Form, Analytical Thinking, Early Childhood, Guardian Role-Model

บทนำ

การจัดการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 รัฐมุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ทำได้คิดเป็น โดยจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุก สถานที่ทุกเวลา มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่ายร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ อีกทั้งกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีสิทธิ์ได้รับประโยชน์ การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลในความดูแล ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) 2553 และ(ฉบับที่ 4) 2562. 2542) ซึ่งสะท้อนภาพให้เห็นว่าการพัฒนาคนนั้น

ต้องประสานความร่วมมือกันทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นบ้าน โรงเรียน ชุมชน ในทุกสถานการณ์ และให้ความสำคัญกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะหนึ่ง คือ ทักษะการคิด

ทักษะการคิดเป็นทักษะที่จำเป็นยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน มีบทบาทในการกำกับ การกระทำและคำพูดของมนุษย์ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ความว่า “ความคิดนั้นเป็นแม่บทใหญ่ของการพูดและการกระทำ เพราะกิจที่จะทำคำที่จะพูดทุกอย่างล้วนสำเร็จมาจากความคิด การคิดก่อนพูดและก่อนทำจึงช่วยให้บุคคลสามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควร หยุดยั้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง” (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561) โดยนัยแล้ว การพัฒนาคนมุ่งหวังไปที่การพัฒนาทักษะการคิด โดยเฉพาะทักษะการคิดขั้นพื้นฐานด้านการคิด วิเคราะห์เพื่อต่อยอดไปสู่การปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยเชื่อมโยงสู่การคิดในขั้นสูง เช่นเดียวกับที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด และสมาลี หมวดโรสง (2554) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์นั้นมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของคนเราอย่างมาก เป็นทักษะที่ทำให้คนในสังคมมีความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และสามารถพัฒนาได้ตั้งแต่ช่วงปฐมวัย

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีข้อมูลเป็นความจำในระยะยาวที่สามารถเรียกใช้งานได้เมื่อคราวจำเป็นหรือในสถานการณ์ที่คับขัน ซึ่งพัฒนาได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งเด็กคลอดไปจนอายุ 3 ปี ถือว่าเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการเติบโตมากกว่าช่วงวัยอื่น ๆ และยังสามารถพัฒนาได้ต่อเนื่องจนถึง 7 ปี โดยกระตุ้นการทำงานของสมองผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเพื่อให้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ จุดชนวนให้สมองส่งกระแสไฟฟ้าผ่านเส้นใยของเซลล์ประสาท เกิดจุดเชื่อมต่อของใยประสาทเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ สังเกตเป็นคลังข้อมูลและเป็นเครื่องมือนำสู่ความสำเร็จในอนาคตที่บ่งชี้ได้ว่าเป็นผลมาจากการสร้างฐานรากของชีวิตตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ทั้งนี้ผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากการวางรากฐานตั้งแต่ยังเป็นเด็ก โดยเฉพาะตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ขวบ (ภรณ์ ภูริสิทธิ์, 2559)

ในแวดวงการศึกษาเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์หลายรูปแบบ จากการศึกษาวิจัยของวรนุช ทรเพชร, ญาณภัทร สีหะมงคล และเทิดศักดิ์ สะพันธ์ (2560) ที่ได้ศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดระดับปฐมวัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547- พ.ศ. 2557 มีมากถึง 60 เรื่อง ซึ่งพบว่ามีจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายบนความแตกต่างกันในแง่มุมของใช้แนวคิดทฤษฎี การพัฒนาการคิดของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีผู้ให้ความสนใจเฉพาะในระบบการศึกษา ในขณะที่การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยสถาบันครอบครัวได้รับความสนใจน้อยมาก ทั้งที่การพัฒนาสมองของเด็กช่วงที่เร็วที่สุดคือ 0-3 ปีแรก ซึ่งเด็กยังอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันครอบครัว การเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์จึงสามารถสร้างได้โดยผู้ปกครอง ผู้ซึ่งเป็นปราชญ์ที่อาจไร้ปริญญา ไร้วุฒิการศึกษาสูง ๆ แต่แฝงด้วยความรัก ความเมตตา ความคิดความเชื่อ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา สัมผัสสัมผัสกับเด็กในชีวิตประจำวันทุกสภาวะการณ์ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่กลับไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง จนกระทั่งพ่อแม่ผู้ปกครองเองก็ยังไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาสมองลูกที่ไม่ถูกต้อง เช่น เร่งรัดให้ลูกเรียนวิชาการจนมองข้ามทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ ใช้เทคโนโลยีเลี้ยงลูก ผ่ากลู่วักกับพี่เลี้ยง เป็นต้น ส่งผลให้เด็กสูญเสียโอกาสพัฒนาการคิด เกิดพัฒนาล่าช้า มีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีสมาธิสั้น ดิดเกม เป็นต้น (สุภาวดี หาญเมธี, 2561) ส่งผลกระทบต่อการสร้างคน

คุณภาพสู่โลกอนาคต จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ทั้งที่จากอดีตพ่อแม่ผู้ปกครองหลายครอบครัวได้เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมในที่หลากหลาย เช่น การตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การทำนาย ได้รับการกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ได้สะท้อนความคิด (Reflective adults) ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ภายใต้บริบทของสังคมและครอบครัว โดยมีผู้ปกครองเป็นฐานสำคัญ ส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิตมานับไม่ถ้วน ฉะนั้นการจัดกิจกรรมตามแนวทางของผู้ปกครองที่เลี้ยงลูกประสบผลสำเร็จมาแล้วหรือเรียกได้ว่ามีผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นงานส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้รูปแบบกิจกรรม ที่พัฒนาขึ้นจากการใช้ฐานคิดเกี่ยวกับแนวทางการเลี้ยงลูกของผู้ปกครองที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วผนวกกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและปฏิบัติด้วยตนเองร่วมกับผู้ปกครอง ผ่านขั้นตอนการสัมผัส การกระตุ้นคิด การปฏิบัติกรร่วมกัน และการสะท้อนคิด เพื่อช่วยถักทอให้เด็กมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้เต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการ

1. เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่นำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่พัฒนาไว้แล้วมาใช้กับผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 1- 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 325 คน เลือกมาแบบอาสาสมัคร (Convenience) จำนวน 34 คน (พิสนุ พงศ์ศรี, 2557)
2. นักเรียนชั้นอนุบาล 1 -2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 34 คน ซึ่งเป็นบุตรหลานของผู้ปกครองที่ทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. จัดอบรมการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 1 วัน ในช่วงสัปดาห์ก่อนเริ่มต้นการใช้รูปแบบกิจกรรม

2. จัดเตรียมเอกสารประกอบการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และประสานกับหน่วยทดลองเพื่อนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้

3. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มทดลอง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการทดลอง One - Group Pretest - Posttest Design ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์, 2551)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

X	แทน	ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งจัดกระทำโดยผู้ทดลอง หรือเรียกว่า สิ่งทดลอง (treatment)
T1		แทน การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง (Pretest)
T2		แทน การสอบหลังจากที่ทำการทดลองแล้วทันที (Posttest)

ตารางที่ 2 แสดงการสอบวัดและการจัดกระทำกับกลุ่มทดลอง

ขั้นตอนการดำเนินการ กลุ่ม	สอบวัดพื้นฐาน ก่อนทดลอง	การใช้รูปแบบ กิจกรรม	สอบวัดเมื่อสิ้นสุดการ ทดลอง
กลุ่มทดลอง	/	/	/

จากตารางคณะผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 โรงเรียนอนุบาล สุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 325 คน ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัคร (Convenience) จำนวน 34 คน จากผู้ที่สนใจเข้าร่วมใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และนักเรียนที่เป็นบุตรหลานของผู้ปกครองดังกล่าว จำนวน 34 คน เป็นกลุ่มทดลอง

2) เก็บรวมข้อมูลก่อนการทดลองดำเนินการ ดังนี้ 2.1) ทดสอบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยการใช้แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย 2.2) วัดความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบสอบถามความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

3) จัดอบรมการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4) ทำการทดลองโดยให้ผู้ปกครองนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้ และในระหว่างนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการกำกับติดตาม ให้คำปรึกษาเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ อีกทั้งกำหนดให้ผู้ปกครองบันทึกผลการจัดกิจกรรมในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ คำพูดของเด็กตามประเด็นคำถามคำถามที่เด็กถาม พฤติกรรมเด็กระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ข้อคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรม ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงหลักการ ตามจุดประสงค์ของกิจกรรม นำข้อมูลที่บ้านที่ส่งผู้ช่วยนักวิจัยทุกสัปดาห์ เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

5) เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง ด้วยการ 5.1) ทดสอบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยการใช้แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนทดลอง แต่สลับข้อคำถาม 5.2) วัดความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย 5.3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ และ 5.4) ประชุมกลุ่มเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในประเด็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยให้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและแนวทางการพัฒนา ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแนวทางแก้ไข สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนที่ระบุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุดและเหตุผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของรูปแบบ จุดประสงค์ของรูปแบบ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย สาระสำคัญของรูปแบบ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ และการประเมินผลสำเร็จของการใช้รูปแบบ

ส่วนที่ 2 แผนการจัดกิจกรรมตามหมวดต่าง ๆ 4 หมวดๆ ละ 2 ชุด ๆ ละ 5 กิจกรรมรวม 40 แผน ได้แก่ หมวดงานบ้าน ชุดผู้ช่วยมือดี ประกอบด้วยแผนกิจกรรมเรื่องกวาดบ้านสะอาดตา ถูบ้านถูเรือน เช็ดฝุ่นช่วยแม่ได้ จะทิ้งหรือจะเก็บ และฉันทันฉันทันเก็บ ชุดลองคิดลองทำ แผนกิจกรรมเรื่องซักผ้าหน้าบาน ตากผ้ามหาสนุก เก็บเสื้อผ้าหน้าทีหนู ห้องน้ำห้องเรียนรู้ และล้างรถสวยหรู หมวดงานครัว ชุดเซฟตัวน้อย แผนกิจกรรมเรื่องล้างผักสะอาด เต็ดผักหนูทำได้ ขวนชิม หุงข้าวสามัคคี และอร่อยกับฝีมือหนู ชุดนักจัดการ แผนกิจกรรมเรื่องจัดโต๊ะอาหารจัดจานสวยหรู ล้างจานสำราญใจ น้ำเปลี่ยนรูปร่าง นักเสิร์ฟตัวน้อย จัดหมวดหมู่เครื่องใช้ในครัว หมวดกิจวัตรประจำวัน ชุดหนูทำได้ แผนกิจกรรมเรื่องอาบน้ำชุ่มซ่า สระผมบ่มนิสัย แปรงฟันสะอาด เลือกล้างเลือกผ้า และตัวเองแต่งเอง ชุดร่วมด้วยช่วยกัน แผนกิจกรรมเรื่องอาหารดีมีประโยชน์ เรารักกัน เก็บที่นอนสอนนิสัย รองเท้ามหัศจรรย์ และใจสงบใจสะอาด หมวดงานอดิเรกและนันทนาการ ชุดตามฝัน แผนกิจกรรมเรื่องวาดภาพจินตนาการ เกมปริศนา

เพลิดเพลินกับนิทาน ดนตรีแสนสนุก และกีฬาพาเพลิน ชุดเรียนรู้สู่โลกกว้าง แผนกิจกรรมเรื่องการท่องสุดโปรดเล่นเพลินเพลิน รดน้ำพรวนดิน ประดิษฐ์ของเล่นกันเถอะ และเรียนรู้รอบ ในแต่ละแผนกิจกรรมประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบ 3PR ทั้งนี้ขั้นตอนประกอบด้วย 1) ขั้นสัมผัส (Perceiving: P) เป็นขั้นตอนการสร้างสิ่งเร้าในลักษณะของสื่อหรือกิจกรรม ให้เด็กได้สัมผัสด้วยช่องทางต่าง ๆ ผ่านอายตนะทั้ง 6 เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกอยากเห็นภายใต้บรรยากาศสุนทรีย์จากผู้ปกครองด้วยการโน้มหน้าจูงใจ ใช้คำถามกระตุ้นให้สังเกตองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความสุข 2) ขั้นกระตุ้นคิด (Provocating: P) เป็นขั้นตอนที่ผู้ปกครองชวนหาคำตอบข้อสงสัยจากสิ่งที่เด็กได้สัมผัสด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดข้อสงสัย เกิดความอยากรู้อยากเห็นในรายละเอียดของสิ่งที่สัมผัส 3) ขั้นปฏิบัติการร่วม (Performing: P) เป็นขั้นตอนที่เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันผ่านการสำรวจ สืบค้น ทดลอง อภิปราย เพื่อหาคำตอบ โดยปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือซักถามเพื่อให้ได้คำตอบในสิ่งที่อยากรู้ภายใต้บรรยากาศที่สร้างพลังใจ 4) ขั้นสะท้อนคิด (Reflecting: R) เป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้นำเสนอข้อค้นพบตามความคิดเห็นอย่างอิสระหรือการกระทำที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติการร่วมกันในรูปแบบของการพูดคุย เล่าเรื่องตอบคำถาม วาดภาพ เพื่อให้ตรวจสอบผลการปฏิบัติถึงผลผลิต กระบวนการ ข้อสรุปหลักการ ภายใต้บรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร นอกจากนี้ยังประกอบด้วย สื่ออุปกรณ์ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประเมินผลพัฒนาการตามจุดประสงค์ และบันทึกผลการจัดกิจกรรม เป็นการบันทึกคำตอบและคำถามของเด็กปฐมวัย พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยขณะทำกิจกรรม ความคิดเห็นของผู้ปกครองขณะทำกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรม

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ใช้สำหรับอบรมผู้ปกครองก่อนนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ ประกอบด้วย ความสำคัญและความจำเป็นในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แนวทางในการจัดกิจกรรม เทคนิควิธีในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และบทสรุป

2. แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการโดย 1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ หลักการสร้างแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย 2) กำหนดพฤติกรรมด้านการคิดวิเคราะห์ตามองค์ประกอบและร่างข้อคำถามจำนวน 35 ข้อคำถาม 3) สร้างแบบทดสอบเป็นรูปภาพตามข้อคำถาม จำนวน 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 วัดการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย ชุดที่ 2 วัดการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ชุดที่ 3 วัดการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ 4) นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับชุดที่ตรวจสอบรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยทุกข้อได้ค่าดัชนี IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งถือว่าใช้ได้ และ 5) นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทั้งนี้ได้ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.43-0.83 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.38-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98 ถัดจากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3. แบบสอบถามความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือวัดความรู้ความสามารถของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็ก

ปฐมวัย 2) กำหนดพฤติกรรมด้านความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย 3) สร้างแบบสอบถามความรู้ความสามารถของผู้ปกครองโดยยึดแนวทางการสร้างแบบวัดของสไตรเกอร์และเซอร์เป (Stryker and Serpe, 1994) ซึ่งข้อคำถามเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมิน 6 ระดับจำนวน 20 ข้อ 4) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับชุดที่ตรวจแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัยแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.66 มาปรับปรุง และ 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.81

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ 2) กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามและจัดทำโครงร่างคำถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นความพึงพอใจด้านองค์ประกอบของการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้และด้านผลการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ และตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเป็นคำถามแบบเปิด (Open – ended Questions) 3) นำโครงร่างคำถามมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านมาตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับชุดที่ตรวจแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และ 4) นำแบบสอบถามที่ผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงและนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.83

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าที (t-test) ใช้สำหรับวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สำหรับวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีก่อนเข้าร่วมการทดลองและหลังเข้าร่วมการทดลอง

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนเข้าร่วมการทดลองและหลังเข้าร่วมการทดลอง

การคิดวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย	ก่อนการทดลอง (n=34)		หลังการทดลอง (n=34)		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.ด้านวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย	14.47	2.88	32.85	1.60	32.51*	0.00
2.ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์	7.21	2.58	17.65	1.50	20.42*	0.00
3.ด้านการวิเคราะห์เชิงหลักการ	5.44	3.69	13.65	1.28	12.29*	0.00
รวม	27.12	6.32	64.15	2.95	30.95*	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนเข้าร่วมการทดลองและหลังเข้าร่วมการทดลอง

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานก่อนเข้าร่วมการทดลองและหลังเข้าร่วมการทดลอง

ความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง	ก่อนการ ทดลอง (n=34)		หลังการ ทดลอง (n=34)		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ท่านสามารถอธิบายความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานได้	2.88	0.59	4.65	0.69	11.31*	0.00
2. ท่านสามารถระบุแนวทางการเลือกกิจกรรมให้บุตรหลานปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้	2.76	0.55	4.74	0.71	12.77*	0.00
3. ท่านสามารถจำแนกพฤติกรรมของบุตรหลานได้ว่าพฤติกรรมใดเกิดจากการคิดวิเคราะห์	2.94	0.49	4.91	0.67	13.88*	0.00
4. ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้บุตรหลานคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง	2.74	0.51	5.15	0.66	16.89*	0.00
5. ท่านจำแนกได้ว่าพฤติกรรมใดของบุตรหลานเป็นการคิดวิเคราะห์รายละเอียดย่อย	2.85	0.36	4.74	0.83	12.16*	0.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความรู้ความสามารถของผู้ปกครอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p-value
	(n=34)		(n=34)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6. ท่านจำแนกได้ว่าพฤติกรรมใดของบุตรหลานเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ	2.56	0.61	4.76	0.70	13.84*	0.00
7. ท่านจำแนกได้ว่าพฤติกรรมใดของบุตรหลานเป็นการวิเคราะห์เพื่อสรุปหลักการ	2.82	0.52	4.68	0.73	12.08*	0.00
8. ท่านสามารถคัดเลือกกิจกรรมให้บุตรหลานปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้	2.62	0.49	5.09	0.69	17.35*	0.00
9. ท่านสามารถออกแบบกิจกรรมให้บุตรหลานปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ อย่างเหมาะสม	2.79	0.59	4.97	0.71	13.65*	0.00
10. ท่านมีหลักการจัดกิจกรรมให้บุตรหลานได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างถูกวิธี	2.76	0.65	4.79	0.77	11.71*	0.00
11. ท่านมีวิธีการเลือกและใช้สื่ออุปกรณ์หรือของเล่นเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์	2.88	0.49	5.18	0.72	16.21*	0.00
12. ท่านมีเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์	2.71	0.46	5.12	0.69	16.99*	0.00
13. ท่านสามารถประยุกต์ใช้กิจกรรมประจำวันเพื่อให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์	2.74	0.71	5.41	0.58	17.30*	0.00
14. ท่านสามารถร่วมกิจกรรมและกระตุ้นให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์ได้ถูกต้องและเหมาะสม	2.71	0.63	4.79	0.81	11.89*	0.00
15. ท่านสามารถใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์ระหว่างการทำกิจกรรม	2.88	0.64	4.74	0.62	12.14*	0.00
16. ท่านสามารถจูงใจ โน้มน้าว เสริมกำลังใจให้บุตรหลานทำกิจกรรมด้วยตนเอง	2.74	0.57	4.94	0.69	14.35*	0.00
17. ท่านสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีให้บุตรหลานร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	2.12	0.81	5.24	0.65	17.49*	0.00
18. ท่านมีความชำนาญในการนำหลักการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้เด็กปฐมวัย	2.32	0.73	5.00	0.82	14.28*	0.00
19. ท่านสามารถตรวจสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานได้อย่างเหมาะสม	2.38	1.02	5.03	0.76	12.18*	0.00
20. ท่านสามารถประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานได้	2.26	0.83	4.44	0.96	10.01*	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.67	0.20	4.92	0.38	30.71*	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน

ตารางที่ 5 ผลความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	(n=34)		
1. ด้านองค์ประกอบของการนำไปใช้	4.14	0.63	มาก
1.1 ความชัดเจนของการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกิจกรรม	4.26	0.66	มาก
1.2 ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรม	4.09	0.56	มาก
1.3 ความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบให้กับบุตรหลาน	4.18	0.66	มาก
1.4 ความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมของบุตรหลานในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ	4.26	0.70	มาก
1.5 ความง่ายในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.12	0.63	มาก
1.6 การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสม	4.03	0.62	มาก
1.7 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรม	4.09	0.56	มาก
1.8 การประเมินผลการจัดกิจกรรมครบถ้วนถูกต้อง	4.18	0.62	มาก
1.9 การติดตามและการให้คำแนะนำต่อการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมปฏิบัติได้จริง	4.09	0.61	มาก
2. ด้านผลการนำรูปแบบไปใช้	4.17	0.66	มาก
2.1 รูปแบบกิจกรรมสามารถทำให้บุตรหลานวิเคราะห์รายละเอียดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์ได้จริง	4.24	0.69	มาก
2.2 รูปแบบกิจกรรมสามารถทำให้บุตรหลานวิเคราะห์หาสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ	4.12	0.72	มาก
2.3 รูปแบบกิจกรรมสามารถทำให้บุตรหลานสรุปแนวคิดหรือแนวปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.12	0.76	มาก
2.4 รูปแบบกิจกรรมสามารถทำให้บุตรหลาน นำการคิดวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.15	0.69	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	(n=34)		
2.5 รูปแบบกิจกรรมสามารถทำให้บุตรหลาน นำ การคิดวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.15	0.69	มาก
2.6 รูปแบบกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครองในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของ บุตรหลาน	4.38	0.49	มาก
2.7 ผู้ปกครองมีเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม เสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้กับบุตรหลาน	4.18	0.62	มาก
2.8 ความคุ้มค่าหรือประโยชน์โดยรวมของรูปแบบ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย	4.15	0.69	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.16	0.65	มาก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมีการคิดวิเคราะห์หลังเข้าร่วมการทดลอง ($\bar{X}$ =64.15) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมการทดลอง ($\bar{X}$ =27.12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 32.85) รองลงมา ได้แก่ ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 17.65) และด้านการวิเคราะห์เชิงหลักการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =13.65)

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ($\bar{X}$ =4.92) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}$ = 2.67) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อท่านสามารถประยุกต์ใช้กิจกรรมประจำวันเพื่อให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.41) รองลงมา ได้แก่ ข้อท่านสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีให้บุตรหลานร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 5.24) และข้อท่านสามารถประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 4.44)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบมากที่สุด ได้แก่ ข้อรูปแบบกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลาน ($\bar{X}$ = 4.38)รองลงมา ได้แก่ ข้อความชัดเจนของการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.26) และข้อความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมของบุตรหลานใน

การจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ($\bar{X}$ = 4.26) ส่วนข้อผู้ปกครองมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อการใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.03)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐาน พบว่า เด็กปฐมวัย ที่ผู้ปกครองใช้รูปแบบกิจกรรมโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานมีการคิดวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเนื่องจาก

1.1 ชนิด ลักษณะและความง่ายของกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเหมาะสมกับช่วงวัย วุฒิภาวะ พัฒนาการ และเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการกิน อาบน้ำ แปรงฟัน ซักผ้า การแต่งตัว การพาลูกไปเที่ยวนอกบ้าน (สุภาวดี หาญเมธี, 2557) ทุกกิจกรรมมีความหมายกับชีวิตของเด็ก กิจกรรมแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันในเรื่องวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติจริง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้สัมผัสในความแตกต่างขององค์ประกอบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้น อีกทั้งความง่ายของวิธีการทำกิจกรรมส่งผลให้เด็กสามารถวิเคราะห์เชิงหลักการจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมล้างผักสะอาด เด็กปฐมวัยได้สังเกตส่วนประกอบของผัก กะละมัง น้ำ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย ได้เรียนรู้ปริมาณน้ำกับกะละมังหรือผักที่ใช้ล้าง ส่งผลให้เรียนรู้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และในที่สุดก็สามารถล้างผักให้สะอาดได้อย่างถูกวิธี ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงหลักการ

1.2 ขั้นตอนกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่การสัมผัส การกระตุ้นคิด การปฏิบัติการร่วม และการสะท้อนคิด ส่งผลให้เกิดการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากทุกขั้นตอนมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์รองรับได้กล่าวมาแล้ว อีกทั้งเป็นไปตามกระบวนการคิดวิเคราะห์ดังที่ สิทธิพล อาจอินทร์ (2554) ได้แสดงความคิดเห็นว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์เริ่มด้วยการกำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยจำแนกแยกแยะส่วนประกอบย่อยของสิ่งต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ แล้วหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยนั้น ๆ จนสรุปผลการวิเคราะห์ในที่สุด ดังเช่น กิจกรรมรดน้ำพรวนดิน เด็กได้สังเกตจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของอุปกรณ์รดน้ำ เกี่ยวกับสี รูปร่าง ลักษณะ รูปทรง คุณสมบัติอุปกรณ์และอื่น ๆ ตามเกณฑ์ แล้วเชื่อมโยงสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปริมาณกับกระบวยรดน้ำ หรือปริมาณน้ำกับจำนวนต้นไม้ หรือเปรียบเทียบรูปทรงของกระบวยรดน้ำ ผ่านการปฏิบัติการรดน้ำพรวนดินด้วยตนเอง จนในที่สุดมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และสรุปหลักการรดน้ำพรวนดินได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ

1.3 บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นกัปตันสำคัญต่อการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากการคิดวิเคราะห์เป็นพัฒนาการทางสติปัญญาที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครองในการเปิดโอกาสให้ทดลองปฏิบัติกิจกรรม ที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยใส่ใจกับการตอบคำถาม ขวนคิดเชื่อมโยงด้วยคำถามกับสิ่งที่สัมผัส จัดสภาพแวดล้อม ที่หนุนเสริมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้พบเห็นสิ่งใหม่ๆ มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมตามวิถีชีวิตประจำวันด้วยวิธีการหลากหลาย ให้กำลังใจ ยอมรับผลการปฏิบัติ ซึ่งจะ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างหน้าต่างโอกาสสู่การต่อยอดความคิดในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบนั้นผู้ปกครองมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอย่างเข้าใจ ดังตัวอย่าง กิจกรรมเด็ดผักหนูทำได้ ในขั้นสัมผัส: ผู้ปกครองชักชวน โน้มน้ำว กระตุ้นให้บุตรหลานสังเกตชนิดหรือลักษณะของผัก ขึ้น

กระตุ้นคิด: ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดและให้การเสริมแรงเมื่อบุตรหลานเด็ดผัก ยอมรับการกระทำของบุตรหลาน ขั้นปฏิบัติการร่วม: ผู้ปกครองใช้คำถามเกี่ยวกับความเหมือนความต่างของผักเกี่ยวกับสี ขนาด กลิ่น หรือถามเกี่ยวกับความสำคัญของการเด็ดผัก ส่วนขั้นสะท้อนคิด: ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเด็ดผักด้วยการพูดคุย การวาดภาพ เล่าเรื่อง ตอบคำถาม เป็นต้น เพื่อให้สำรวจตรวจสอบผลผลิต กระบวนการจากการปฏิบัติการร่วม ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย และมีความสุข ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าชนิดของกิจกรรม ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมความยากง่ายหรือวิธีการจัดกิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรม บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กปฐมวัยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี แต่ในขณะที่เดียวกันพบว่าคะแนนการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้านการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการเป็นการลงความเห็นหรือลข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่สัมผัส ซึ่งผู้ปกครองต้องใช้ทักษะร่วมหลายทักษะ ทั้งทักษะการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย และวิเคราะห์ความสำคัญตามลำดับอย่างมีกระบวนการ จึงจะเกิดการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ นั่นหมายถึงผู้ปกครองต้องฝึกการจำแนกสิ่งที่มีค่าและสิ่งที่มีความเสี่ยง โดยใช้กระบวนการปลูกฝังอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งรูปแบบการปฏิบัติและการเป็นแบบอย่าง (กุลชาติ พันธวรกุล และเมษา นวลศรี, 2562) ดังนั้นในการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ผู้ปกครองควรฝึกทักษะย่อย ๆ ในการดำเนินการคิดที่บุคคลใช้ในการสร้างความหมายของข้อมูล ประสบการณ์และสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร สังเกต การใช้คำถาม การเปรียบเทียบ เชื่อมโยง จัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปสู่ทักษะการคิดขั้นสูง (ทิตินา แคมมณี.2552) ที่ประกอบด้วยการคิดเชิงหลักการโดยนัย

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ผู้ปกครองที่ใช้รูปแบบกิจกรรมมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจากการคิดของบุคคลเป็นการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาได้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของบุคคล ทั้งนี้การที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานเสียก่อน และในกระบวนการเรียนการสอนหากตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการอยู่ในระดับใดขั้นใดก็สามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้น (ทิตินา แคมมณี, 2554) ผนวกกับโดยธรรมชาติแล้วผู้ปกครองทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และมีความต้องการที่จะเรียนรู้อยู่แล้ว ทั้งนี้ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองให้มากที่สุด ยิ่งไปกว่านี้การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนอย่างเพียงพอ เช่น การให้อิสราภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ หรือการสร้างบรรยากาศที่เสริมการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง นอกเหนือจากนี้ก่อนใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยผู้ปกครองได้รับการอบรมเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดกิจกรรม เทคนิควิธีการจัดกิจกรรม บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นประเด็นที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองตามผลการศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งวิธีการและรูปแบบในการอบรมนั้นมีลักษณะที่

ผู้ปกครองมีอิสระในการถามตอบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอบรม มีอิสระที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ที่อยากรู้ ที่สำคัญเป็นเรื่องที่มีความหมายกับผู้ปกครองมากที่สุด เพราะเป็นประสบการณ์ใกล้ตัว ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าจะแนะนำความรู้ความสามารถของผู้ปกครองด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานยังน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้ปกครองมีศักยภาพในการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานอยู่ในระดับน้อยที่สุดอยู่แล้ว (ชิตาพร เอี่ยมสะอาด, 2563) ดังนั้นในการนำรูปแบบกิจกรรมนี้ไปใช้ผู้ปกครองต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมนี้ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางและเทคนิควิธีการในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการกำกับติดตาม ตรวจสอบเพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของบุตรหลานได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเป็นเพราะว่ารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมาตามลำดับ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครอง แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองต้นแบบใช้พัฒนาเด็กช่วงปฐมวัย วิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางก่อนที่จะพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย กอรปกับรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษานำร่องกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับการปรับปรุงแก้ไขมาแล้ว ทำให้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง จึงเป็นเหตุให้ผู้ปกครองพึงพอใจระดับมาก ประกอบกับเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับกิจวัตรประจำวัน อันเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานทำอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการกำหนดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในแต่ละกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน และมีเพิ่มเติมบ้างบางส่วน เช่น หนังสือนิทาน ปากกา ดินสอ สีเทียน เป็นต้น ซึ่งแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับความพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์ที่มีใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในการนำไปใช้เพื่อหนุนเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ จึงส่งผลต่อคะแนนความพึงพอใจของผู้ปกครองรอง ดังนั้นในการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานไปใช้จึงควรศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะทำให้ผู้ปกครองเรียนรู้ได้ดี ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2554) กล่าวว่า การเข้าใจความต้องการของผู้อื่นช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมบุคคลได้ การที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานเสียก่อน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับที่ ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2563) กล่าวว่า การศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาผู้ปกครองได้ตรงประเด็น ช่วยลดการสูญเสียเวลา

ค่าใช้จ่าย ทรัพยากร หรือป้องกันการสูญเสียจากการลงทุน เพราะสามารถกำหนดถึงทักษะที่จำเป็นของผู้ปกครองได้ตรงตามความต้องการ และช่วยสร้างความมั่นใจในการพัฒนาผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. การนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานไปใช้นั้น ควรพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้

2. ก่อนนำไปใช้ควรอบรมผู้ปกครองให้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง เทคนิควิธีการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์นั้นควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เด็กได้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยมีผู้ปกครองเป็นโค้ชสำคัญในทุกกิจกรรมทุกสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างทักษะอื่น ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานนอกเหนือจากการคิดวิเคราะห์ เช่น ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานไปใช้ในระบบโรงเรียน

3. ควรมีการศึกษาแนวคิดของภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ของผู้ปกครองต้นแบบที่เลี้ยงลูกประสบผลสำเร็จมาแล้ว

4. ควรมีการขยายผลรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับกลุ่มตัวอย่างระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

5. ควรมีการศึกษาติดตามผลระยะยาวกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ผู้ปกครองต้นแบบเป็นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 (งบมุ่งเป้า) คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่สนับสนุนทุนการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุไรวรรณ มีเพียร ดร.จินดา น้าเจริญ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ อาจารย์ชนิดา ชะตา ผู้ประสานงานภาคสนาม รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะอันมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยนี้จะเป็นอีกหนึ่งบทเรียนที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการสรรค์สร้างเด็กให้เป็นฐานรากที่มั่นคง ยั่งยืน โดยเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองต้นแบบใช้เลี้ยงลูกประสบผลสำเร็จมาแล้วและสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ผสมผสานไปกับการดำเนินชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับพัฒนาเยาวชนและสังคมไทยในโลกยุค 4.0 ให้สามารถตั้งรับกับพลวัตทางวัฒนธรรมที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างไม่หยุดยั้งด้วยฐานคิดที่มั่นคง

เอกสารอ้างอิง

- กุลชาติ พันธวรกุล และเมษา นวลศรี. (2562). เด็กปฐมวัยกับการเป็นพลเมืองดิจิทัล: โอกาสหรือความเสี่ยง. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(2), 1-23.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2561, 17 พฤศจิกายน). *พระคุณแบบไวน์รันดร*. สืบค้นจาก <http://www.kingrama9.chula.ac.th/kings-guidance/168/>
- ชิตาพร เอี่ยมสะอาด. (2563). การศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 7(1), 192-216.
- ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์. (2551). *แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์: แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- ทิตนา แชมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). การคิดใน เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (บ.ก.), *สารานุกรมวิชาชีพรุเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา* (33-40). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- พิสนุ พองศรี. (2557). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด่านสุภาการพิมพ์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) 2553 และ (ฉบับที่ 4) 2562.(2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.
- ภรณ์ ภูริสิทธิ์.(2559). *ฝึกริสนัยและวิธีคิดให้เด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิด-6 ขวบ*. นนทบุรี: บี มีเดีย กรุ๊ป.
- วรนุช ศรเพชร,ญาณภัทร สีหะมงคล และเทิดศักดิ์ สะพันดี. (2560). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดระดับปฐมวัย. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 23(1),172-180.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2557). *Brain Guide ปลูกพลังสมอง(วัย 1-3 ปี)*. กรุงเทพฯ: รักลูกบุ๊คส์.
- _____. (2561). *รู้จักทักษะสมอง Excutive Functions Skills*. ใน *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Excutive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มติชน จำกัด (มหาชน).

สุมาลี หมวดไธสง. (2554). ความสามารถในการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์นอห้องเรียน. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร).

Stryker,S. and Serpe,R.T. (1994).*Identity Salience and Psychological Centrality:Equivalent,
Overlapping,or Complementary Concepts?* Social Psychology Quarterly, 57(1),
16-35.